

Nr 349.

Av herr **Bergman**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående folk- och småskoleseminariernas organisation m. m.*

I den kungl. propositionen nr 100 angående folk- och småskoleseminariernas organisation m. m. yttrar departementschefen (sid. 35), att den av 1932 års sakkunniga föreslagna undervisningsplanen torde i allt väsentligt kunna läggas till grund för de ytterligare överväganden av frågan, som kunna bliva erforderliga, och längre fram (sid. 36) förklarar sig departementschefen i huvudsak biträda de sakkunnigas förslag till undervisningsplan.

De sakkunniga ha väl föreslagit en viss skärpning av inträdesfordringarna till den 4-åriga linjen, men de framhålla själva, att de med förslaget om höjda krav på de inträdessökande närmast åsyftat att åvägbringa en bättre överensstämmelse mellan de stadgade fordringarna och de kunskapskrav, som tack vare tävlan mellan de sökande redan nu måste uppehållas. Vinsten av skärpningen torde i verkligheten bli mera skenbar än verklig, då helt naturligt seminariernas lärare redan nu i sin undervisning bygga på det kunskapsmått eleverna visa sig äga, icke på det kunskapsmått, som gällande kursplan förutsätter som minimum.

Inom folkskolans ämneskrets centrala läroämnen ha i de sakkunnigas förslag till undervisningsplan tilldelats ett i förhållande till det nuvarande mycket reducerat timtal, men ämnen som främmande språk erhållit ett förstärkt timtal, i och för sig allt annat än förkastligt. Det är tvivelaktigt, om de sakkunniga lyckats lösa uppgiften att inom den givna tidsramen av fyra år både bereda rum för ökade lärokurser inom vissa ämnen och samtidigt behålla övriga för lärarutbildningen betydelsefulla läroämnen åtminstone vid deras förra standard.

Några exempel må belysa detta påstående. Med hänsyn till *kristendomsämnets* vikt och då kursplanen i stort sett bibehålles måste det anses mindre välbetänkt att så starkt som skett beskära timtalet (från 12 till 9). Förslaget till kursplan för ämnet *modersmålet* undanskjuter i allt för hög grad den språkliga delen av ämnet. Redan i den nu gällande kursplanen intager denna del av ämnet en rätt svag ställning. Genom fastställandet av den nu föreslagna kursplanen skulle utan tvivel de genom fyraårig kurs utbildade folkskollärares språkliga bildning riskera att ytterligare försvagas. Detta måste betecknas som en allvarlig fara för vår nationella odling. Ämnet

historia har fått sitt timtal sänkt från nuvarande stadgans 8 till $7\frac{1}{2}$ veckotimmar (vid åtskilliga seminarier har ämnet för närvarande 9 eller 10 veckotimmar) samtidigt som — för övrigt med all rätt — målet för undervisningen ställes betydligt högre än i nuvarande stadga. Då nu undervisningen i historia enligt de sakkunniga avser att föra fram till studentexamens kunskapsmätt, bör det erinras, att i det treåriga gymnasiet ämnet har 11 veckotimmar.

Ett studium av den *2-åriga* linjens undervisningsplan ger till resultat, att ej tillräcklig tid givits åt en rationell metodisk utbildning. Att t. ex. åt teoretisk metodisk undervisning av vederbörande fackman ägna blott en halv veckotimme i det för folkskolan viktiga matematikämnet och ej ens detta minimum av tid åt historieämnet, är uppenbart oriktigt.

Med stöd av vad nu anförts föreslås,

att riksdagen behagade hos Kungl. Maj:t hemställa, att de av 1932 års seminariesakkunniga föreslagna undervisningsplanerna för rikets folkskoleseminarier, innan de erhålla gällande kraft, måtte underkastas revision i syfte att åt folkskollärarebildningen centrala läroämnen bereda tillbörligt utrymme å läroplanen samt att därvid elevernas metodiska och praktiska utbildning jämväl behörigen beaktas.

Stockholm den 24 mars 1936.

J. Bergman.
